

מ"ת 5729/12/16 - מדינת ישראל נגד אלכסנדר קסקיאנץ

בית משפט השלום באשקלון

מ"ת 5729-12-16 מדינת ישראל נ' קסקיאנץ(עציר)
תיק חיצוני: 521986/2016

בפני	כבוד השופטת ענת חולתא
מבקשים	מדינת ישראל
נגד	
משיבים	אלכסנדר קסקיאנץ (עציר)

החלטה

1. הוגשה בקשה נוספת של המבקשת לפריסה נוספת של התשלומים בגין חילוט הערבות עליה חתמה בעניינו של הנאשם. זאת, לאחר שביום 12.1.17 נענית, לפני משורת הדין, לבקשה והוריתי על פריסת התשלומים ל-5 תשלומים שווים. הבקשה שבפניי הינה להורות על תשלומים בסך ₪ 500 לחודש, דהיינו, פריסה למשך 30 חודשים.
2. הבקשה נדחית. להלן נימוקיי:
3. ביום 4.12.16 הוגש נגד הנאשם כתב אישום המייחס לו 3 עבירות איומים כלפי המתלוננת, בין היתר על רקע צתריכת אלכוהול וכן אל מול שוטרים.
4. עוד באותו היום, שוחרר הנאשם לחלופת מעצר, לאחר שבית המשפט (כב' השופט דהאן) מצא, כי ניתן להסתפק במכלול נסיבות העניין בחלופה שתיתן מענה לנושא צריכת האלכוהול ותבטיח הרחקה מהמתלוננת. הנאשם שוחרר בתנאי "מעצר אדם" תחת פיקוחם של 2 ערבים, שיחתמו על ערבות צד ג' בסך ₪ 15,000. בין היתר, נאסר על הנאשם לצרוך אלכוהול וכן נאסר על הנאשם ליצור כל קשר עם המתלוננת. לערבים הובהר בהחלטת בית המשפט, כי כל הפרה של תנאי השחרור תקים עילה לחילוט הערבויות.
5. במסגרת חקירתה של המבקשת בבית המשפט מסרה, כי היא יודעת במה בנה מואשם, אישרה כי לבנה בעיית שתייה, מסרה כי היא פנסיונרית ולא עובדת כרגע ופנויה לפקח על בנה, מסרה כי אם יפר את התנאים תצלצל למשטרה. מסרה, כי בנה מקשיב לה ולא יצא מהבית ומסרה כי הדבר ברור לנאשם.
6. המדינה הגישה ביום 8.1.17 בקשה לעיון חוזר בעניינו של הנאשם, יחד עם כתב אישום חדש, המייחס לו שלושה מקרים של הפרת הוראה חוקי בהם יצר קשר עם המתלוננת - בין בהגעה ובין בקשר טלפוני. עוד נטען, כי צרך אלכוהול בניגוד לנאי השחרור. באותו מועד, הודעתי למבקשת, באמצעות מתורגמנית, כי דיון בבקשת המדינה לחילוט הערבויות יתקיים ביום 12.1.17 וכי היא רשאית ליטול ייצוג משפטי.

7. במעמד הדיון ביום 12.1.17 ולאחר שדחיתי את בקשתו של הנאשם לשחרור לחלופה אחרת, ביקש הנאשם להודות במיוחס לו וניתנה הכרעת דין בעניינו. באותו מועד ניתנה החלטה בדבר חילוט ההפקדה וההתחייבות העצמית של הנאשם.

8. בהמשך לכך, התקיים בפניי דיון גם בבקשת המדינה לחלט את ערבות המבקשת. במהלך הדיון נרשמו דברי המבקשת שהיתה מלאת טענות וטרוניות כלפי המתלוננת. חרף ניסיונות בית המשפט לא היה בפי המבקשת תשובה בדבר הפרת חובתה שלה במסגרת מעצר אדם, מדוע לא מנעה את ההפרה ומדוע לא דיווחה למשטרה בגינה וכן לעניין איסור צריכת האלכוהול. גם כאשר הוסבר לאם, כי בנה הודה בהפרה והורשע בגינה - המשיכה בשלה ובהשמעת טרוניות כלפי המתלוננת עצמה. בנסיבות אלה קבעתי, שתנאי השחרור הופרו על ידי המבקשת והוריתי על חילוט הערבות במלואה.

9. כאמור, אין מחלוקת בפניי, כי בעת שבוצעו ההפרות היה על המבקשת לפקח על הנאשם. משלא ביקשה המדינה לחלט את ערבותו של המפקח הנוסף, אשר לא היה "במשמרת" בעת ההפרות, לא נדרשתי לשאלה זו (שגם לגביה איני סבורה שקיים ספק משפטי אמיתי). המבקשת לא מסרה כל נימוק להפרות הברורות של חובתה - וזאת מספר פעמים - כעולה מכתב האישום בו הורשע הנאשם על פי הודאתו. המדובר איפוא בהפרת חובה ברורה וחד משמעית, בניגוד להצהרתה בבית המשפט בדיון מיום 4.12.16 ולהתחייבות שנטלה על עצמה.

10. כבר נכתב רבות בעניין חשיבות ההתייחסות הרצינית והמחמירה של בית המשפט במקרה של הפרת תנאי שחרור, לרבות בחילוט ערבויות. לעניין זה, ראו, למשל, בש"פ 980/12 בעניין פלוני שם הודגש, כי מטרת הפקדת הערבות היא בראש ובראשונה להרתיע את הנאשם מפני הפרת תנאי השחרור. הערבות משמשת בטוחה שהנאשם יכבד את תנאי השחרור וימנע מהפרתם, כאשר הנאשם עצמו והערבים שנטלו אחריות לפקח עליו נוטלים סיכון שייפגעו בכיסם אם לא יעמדו בתפקידם.

11. אדם המציע עצמו כערב או כמפקח מתייצב בבית המשפט ומתחייב לכך שיערוב לקיום כל תנאי השחרור שנקבעו. ערבותו אינה מסויגת רק לתנאים שהוא עצמו אמור לוודא קיומם אלא לתנאים בכללותם. משכך, במסגרת חקירת המפקחים המוצעים, מושם דגש בין היתר על הקשר שבין המפקח המוצע ובין הנאשם, על מידת הסמכות שיש בידו להפגין, על מידת הכבוד שהנאשם רוחש לאותו מפקח. ההנחה היא, כי בעצם נטילת האחריות, המלווה בחתימה על ערבות כספית, יש להוות גורם מרתיע נוסף כלפי הנאשם, כאשר בית המשפט לוקח בחשבון במסגרת החלטת השחרור את מכלול האמצעים המגבילים והמרתיעים ובוחן אותם כ"חבילה" אחת - האם די בהם כדי להבטיח את תנאי השחרור ולתת מענה מספק לעילות המעצר באותו מקרה. לא אחת, קושי או חולשה בתנאי שחרור אחד יוביל להחמרה או הקשחה בתנאי אחר. מדובר במערך הנבחן כמקשה אחת ורק אם מגיע בית המשפט למסקנה, כי המכלול מספק - יורה על שחרור.

12. התייחסות רצינית ומחמירה של בתי המשפט במקרה של הפרת תנאים, גם כלפי המפקחים, היא תנאי הכרחי וחיוני לקיומו ולביסוסו של מוסד השחרור בערובה. ללא התייחסות מחמירה שכזו, גם לא ניתן יהיה לתת משקל של ממש להצהרותיהם של המפקחים המתייצבים בבית המשפט, התייצבות וולונטרית, ועותרים בפני בית המשפט לתת אמון בהם וביקירם הנאשם כי יקפידו על תנאי השחרור.

13. התייחסות 'מן הפה ולחוץ' אל משמעות ההתחייבות הכספית במצב של הפרה תוך מתן משקל עודף לטענות

בדבר קושי כלכלי (גם לו הוצגה תשתית ראייתית מספקת להוכחתו) תוביל ישירות גם להתייחסות דומה אל התחייבותם של המפקחים המוצעים בבית המשפט. התוצאה ההכרחית של מדיניות מקלה תהיה, איפוא, כי בית המשפט יטה לתת פחות אמון בחלופות מעצר וייטה לשחרר פחות נאשמים ממעצרם. תוצאה זו היא תוצאה נפסדת שתפגע בסופו של דבר בחירותו של אדם הרבה יותר מן הפגיעה בממונו של אדם כתוצאה ממימוש או חילוט הערבויות.

14. התחשבות יתרה במצב כלכלי נטען וקביעה, כי יש בכך גורם המצדיק הימנעות מחילוט ערבות או פריסתה לתשלומים רבים (במקרה זה - תשלומים הנפרסים על פני 30 חודשים) תוביל ישירות לכך, שבית המשפט לא יוכל להתיר פיקוח וחתימה על ערבות צד ג' על ידי מי שאין מוכח בעניינו במעמד הדיון מצב כלכלי איתן.

15. כאמור, במקרה זה הוריתי על חילוט ערבותה של המבקשת במלואה נוכח מספר ההפרות, טיבן, ויחסה של המבקשת ותגובותיה כפי שהופגנו בדיון בפניי במסגרת הדיון בבקשת החילוט - יחס שלא ניתן כלל להשוותו ליחס אותו הפגינה בעת הדיון מיום 4.12.16 עת נחקרה כמפקחת מוצעת. נוכח טענות למצב כלכלי קשה, ואף שלא נתמכו באסמכתאות - אפשרתי פריסה של הערבות לחמישה תשלומים. כעת הוגשה בקשה נוספת, מרחיקת לכת, אף היא אינה נתמכת באסמכתא כלשהי מלבד טענה כללית כי הכנסתה החודשית לקושי הטמון בחילוט הערבות, המדובר בשיקול ובסיכון אותו היה על המבקשת לקחת בחשבון עת נטלה על עצמה את ההתחייבות כמפקחת ובעיקר, עת הפרה את אותה התחייבות מספר פעמים.

16. אשר על כן הבקשה הנוספת נדחית. אין בכך כדי למנוע כמובן שימוש בסמכויות המנהליות הנתונות למרכז לגביית קנסות בעתיד, בהתאם לשיקול דעתו ולמדיניותו.

17. אציין, כי לא נדרשתי לשאלת מקור הסמכות לדון בבקשה חוזרת זו ודנתי בה לגופו של עניין, בהיות המבקשת בלתי מיוצגת.

18. המזכירות תודיע למבקשת וכן לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, כ"ו טבת תשע"ז, 24 ינואר 2017, בהעדר הצדדים.